

AKP, Enerjiye Yüzde 1220 Zam Yaptı... OECD VERİLERİ ZAM GEREKÇELERİNİ YALANLIYOR

Elektrik Mühendisleri Odası'nın (EMO) OECD verilerini esas alarak yaptığı çalışma, enerji zamlarının yurtdışında oluşan maliyet artışlarından kaynaklandığı ve yurttaşlara yansımalarının düşük seviyede tutulduğuna yönelik iddialarının doğru olmadığını ortaya koydu. Diğer OECD ülkelerindeki tüketicilerin daha az etkilenmediği görülürken, enerji krizinin yaşandığı Temmuz 2021-Nisan 2022 arasındaki dönemde Türkiye'de OECD ortalamasının 4 katı daha fazla zam yapıldığı saptandı.

EMO Yönetim Kurulu, 20 Haziran 2022 tarihinde EMO'nun Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü'nün (OECD) elektrik, gaz ve yakıt fiyat artışlarını dikkate alarak hazırladığı tüketici fiyatları bazlı enerji endeksi üzerinde gerçekleştirdiği çalışmanın sonuçlarını kamuoyuyla paylaştı. OECD verilerinin iktidarın enerji zamlarının, yurtdışında oluşan maliyet artışlarından kaynaklandığı ve yurttaşlara yansımalarının düşük seviyede tutulduğuna yönelik iddialarını doğrulamadığına vurgu yapılan açıklamada şu bilgilere yer verildi:

"Diğer OECD ülkelerindeki tüketicilerin artışlardan Türkiye'deki tüketiciler kadar etkilenmediği görülmektedir. Bilindiği üzere siyasi iktidar, elektrik, doğalgaz ve akaryakıtta ardi ardına yapılan zamlar için dünyadaki fiyat artışlarını gerekçe gösteriyor. Oysa çeşitli ülkelerdeki enerji borsalarından anlık olarak oluşan geçici fiyat dalgalanmalarından örneklerle pahalı enerji gerçeğini gizlemeye çalışıldığı, OECD verileri ile bir

kere daha net bir şekilde görülmektedir. OECD'nin 2015'i baz yıl olarak gerçekleştirdiği enerji endeksi incelendiğinde, Türkiye'nin OECD ortalaması ile arasındaki makasın düzenli olarak açıldığı görülmektedir. Mart 2022 itibarıyla Türkiye'nin endeks değeri 409'a ulaşırken, aynı ayda OECD ortalaması 151'de kaldı. Baz yıl kabul edilen 2015'den bu yana ülkemizdeki enerji fiyatlarındaki artış oranı yüzde 309 olurken, OECD ülkelerinin ortalamasındaki artış yüzde 51 olarak belirlendi. OECD verileri, 2015 yılından bu yana ülkemizde OECD ortalamasından 6 kat daha fazla zam yapıldığını ortaya koymaktadır."

Salgın Sonrası Fiyatlar İkiye Katlandı

Salgın sonrasına oluşan tablonun da değerlendirildiği açıklamada, Temmuz 2021 OECD'nin ortalamasının 120, ülkemizin endeks değerinin ise 203 olduğu belirtilerek, şu bilgilere yer verildi:

"Tüm dünyada birincil enerji kaynaklarının en yüksek değerlere ulaştığına ifade edildiği Temmuz 2021-Nisan

2022 arasındaki dönemde, OECD genelinde tüketicilere yansıyan zam oranı yüzde 26 ile sınırlı kalırken, bu rakam ülkemizde yüzde 102 düzeyinde gerçekleşti. Enerji krizinin yaşandığı söz konusu dönemde OECD ortalamasının 4 katı daha fazla zam yapıldığı görülmektedir. Rusya-Ukrayna savaşı dolayısıyla Şubat ayından bu yana tedarik sorunları yaşayan 27 AB ülkesindeki ortalama artış bile yüzde 30.5 düzeyinde kalmıştır. ABD'de ise fiyatlar yalnızca yüzde 21.9 oranında zamlandı. G7 ülkelerindeki ortalama artış yüzde 24.1 olarak hesaplanırken, OECD'nin zam sıralamasının sonunda yüzde 9.9 ile İsrail ve yüzde 3.4 ile İsviçre yer aldı."

AKP Döneminde Yüzde 1220 Zam

İlk AKP hükümetinin kurulduğu 2002'de OECD ortalamasının 59, ülkemizin endeks değerinin ise 31 olduğuna dikkat çekilen açıklamada, şöyle denildi:

"AKP hükümetlerinin iş başında olduğu bu dönemde, OECD ortalaması yüzde 156 artarken, ülkemizde ise yüz-

OECD Tüketici Fiyatları Endeksi - Enerji
(Örnek Ülkeler-Bölgeler)

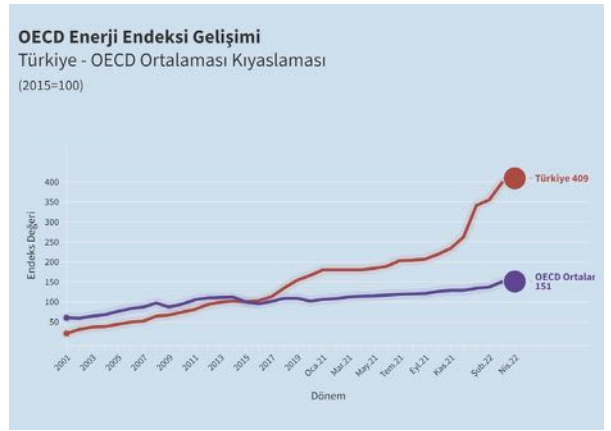
Ülke	2002	2020	Temmuz 2021	Ocak 2022	Nisan 2022	2002-Nisan 2022 Farkı %	Temmuz 2021-Nisan 2022 Farkı %
Türkiye	31	165,8	202,9	340,6	409,1	1.220	101,6
Hollanda	66,8	103,7	117,9	166,7	203,4	204	72,5
ABD	60	97,1	120,7	128,5	147,1	145	21,9
AB Ülkeleri Ortalaması	61	100,4	112,6	132	146,9	141	30,5
G7 Ülkeleri Ortalaması	61,4	98,7	116,8	127	145	136	24,1
İsviçre	78,1	99,5	108,9	118,3	112,6	44	3,4
İsrail	64,4	91,5	97,7	98,6	107,4	67	9,9

Kaynak: OECD.Stat

de 1220 oranında rekor artış yaşandı. Aynı dönemde ABD'de enerji fiyatları yüzde 145, AB ülkelerinde yüzde 141, G7 ülkelerinde ise yüzde 136 zamlandı. İsrail yüzde 67, İsviçre yüzde 44 ile OECD içindeki en düşük zam oranına sahip ülkeler oldu. Nisan 2022 itibarıyla OECD ülkeleri içinde en yüksek endeks değerine sahip olarak zam şampiyonuna dönüşen ülkemizin en yakın takipçisi Hollanda'nın endeks değeri yaklaşık yarımız kadardır. Üstelik Haziran 2022'den geçerli olmak üzere yapılan yeni zamların ülkemizin endeks değeri daha da artmıştır.”

Neo-liberal enerji politikalarıyla ülkemizi enerji yokluğu, yoksulluğuna mahkum ettiğine değinilen açıklamada, “Elektrik başta olmak üzere doğalgaz ve akaryakıt zamlarıyla giderek daha

pahalı enerji kullanan ülke konumuna geldiğimiz açıkça ortadadır. Buna rağmen hükümet sözcüleri ‘dünyada ucuz enerji yok’ söylemiyle; zamların ‘vahşice’ uygulanan özelleştirme ve piyasalaştırma uygulamalarından kaynaklandığı gerçeğinin üstünü örtmek istemektedir” denildi. Krizden ve zam döngüsünden kurtulmanın kalkınma perspektifiyle hazırlanan toplumcu bir enerji programından geçtiğine vurgu yapılan açıklamada; “Kamunun enerji yatırımları yapmasının önündeki engeller kaldırılarak, elektrik, doğalgaz ve petrol alanlarında dikey entegre kamu tekelle-

ri yeniden kurulmalıdır. Temel insan haklarından biri olarak kabul edilen ucuz ve kaliteli enerjiye erişimi güvenceye almak, enerji maliyetlerinin ekonomik faaliyetleri tahrip etmediği bir kalkınma dönemini başlatmak için özelleştirilen tüm enerji kuruluşları kamulaştırılmalıdır” ifadeleriyle son buldu.